

Ivan Cankar: Gospod stotnik

Pesem se začne v realnosti s tem, ko se avtor prebudi v jesensko rosno, megleno jutro. Ta dan je že mejil na zimo, saj so bili bližnji vrhovi že pobeljeni s snegom. Ko se zbudi najprej pogleda skozi neumito okno vendar kljub temu razloči vse kar se zunaj dogaja. Zgodba preide na dvorišče. Le – to je umazano s prahom, katero se je že spremenilo v blato. Pod bližnjim orehom stoji vojak kateri vodi svojo četo, napravljeno da takoj stopi v boj. Avtor opazi, da so vsi fantje mladi, še skoraj otroci; pripomni, da na enem kraju še ni videl toliko mladih lic. Podrobno opiše vojake: stoje kakor da bi bili iz kamna, telesa pa so jim rahlo upognjena pod težo nahrbtnikov. Vsi vojaki gledajo svojega nadrejenega – stotnika in njegovega pomočnika praporščaka.

Stotnik si je ogledoval svojo četo in naključne vojake izprašal nekaj vprašanj, vedno pa je postavil vprašanje: »Kako ti je ime?« Ta imena je praporščak vestno in skrbno zapisal na papir. Vsak vojak čigar ime je bilo zapisano je postal bled. Na koncu čete pa se stotnik obrne in avtor kot da bi na skrivaj opazoval iz hiše vidi, da stotnik ni nič več kot okostnjak, mrtvec, ki se imenuje Smrt. Stotnik pošlje četo v boj.

Črtica je senca prave resnice, kot že v njenem uvodu piše. Avtor opisuje grozljiv, namišljen dogodek kako Smrt izbira kdo bo umrl in kdo ostal živ. Poseben vtis naredi opis stotnika ko se obrne, saj bralec pričakuje, da je stotnik živ človek, čeprav avtor že pred tem namiguje, da stotnik ni človek. Podobo stotnika je uporabil kot simbol za vojno.